GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȘI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 48. Vinerĭ, 1 (13) Martie 1885.

Brașovŭ, 28 Febr. (12 Martie) 1885.

Dămŭ locŭ aḑĭ în fruntea ḑiarului următórei scirĭ dureróse, ce ne sosesce din Ardélŭ, anunțându-ne victoria terorismului și a despotismului pe tótă linia.

Vomŭ revenĭ asupra acestei nenorocirĭ, ce ne-a ajunsŭ. Epoca e mare și gravă, dér durere! ómenii noștri suntŭ micĭ, așa de micĭ încâtŭ chiar și unŭ Trefort se póte jucá cu ei, ca cu nisce păpușĭ!

Cetatea de baltă, în 2 Martie.

In ḑiua de 28 Februariu n. a. c. a fostŭ a se cânta în biserica nóstră gr. cat. unŭ parastasŭ întru amintirea ne-uitațilorŭ martirĭ din 1784—85 și atuncĭ se și cânta, dacă Escelența Sa părintele Mitropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea prin circularulŭ sĕu cu data 25 Februariu Nro. 595 — (manuscrisŭ) — *nu ar fi interḑisŭ* nu numai ținerea parastasului, ci *și celebrarea Sfintei liturghii și a orĭ-ce rugăciunĭ* în aceea ḑi, și acésta pentru ca preoții ca și în alte Sâmbete din paresimĭ nu cumva celebrândŭ St. liturghiă și rugându-se tatălui cerescŭ sĕ comită *unŭ actŭ anti-patrioticŭ*“. Poporulŭ a fostŭ avisatŭ despre ținerea parastasului pe ḑiua de 28 Faurŭ, din care causă s'a și presentatŭ la biserică în numĕrŭ considerabilŭ, și preotulŭ primindŭ cercularulŭ interḑicĕtorŭ séra în ajunulŭ ḑilei de 28 Faurŭ, apoi numai diminéța în Sf. biserică a pututŭ face cunoscutŭ poporului interḑicerea ținerei parastasului.

Parastasele întru pomenirea martirilorŭ noștri din 1784—85.

Cetatea-de-Baltă, 2 Martie 1885.

Erĭ, în biserica gr. cat. a Cetății de baltă — după finirea sf. liturgii, poporulŭ de ambele confesiunĭ române: gr. cat. și gr. or. a îngenunchiatŭ, și a înălțatŭ două rugăciunĭ, către tronulŭ părintelui de susŭ pentru sufletele marilorŭ mucenicĭ ai scumpei și dulcei nóstre națiunĭ române: *„Horia Ursu Nicola, Orga Ioan Cloșca și George Crișanŭ*, carĭ la 1785 pentru libertatea neamului lorŭ și-au vĕrsatŭ sângele pe eșafodŭ pentru libertatea poporului românŭ.

După rugăciunea primă s'a cântatŭ unŭ „Odihnesce Dumneḑeule pe robii tĕi etc.“ după a doua rugăciune, — unŭ opincarŭ a arĕtatŭ poporului adunatŭ pe scurtŭ, că: cine au fostŭ mucenicii națiunei române dela 1785, care a fostŭ motivulŭ pentru care aceia au fostŭ siliți a apucá arma, a se lupta cu vitejiă și a pătimi cu bărbățiă neînfrântă cele mai grozave și înfiorătóre chinurĭ etc.

Mai în urmă s'a cântatŭ „în vecĭ amintirea lorŭ.“ M. r.

CRONICA POLITICĂ.

Cercurile politice din Pesta aștéptă cu nerĕbdare sĕ vadă ce sórte va avea în camera magnațilorŭ proiectulŭ de reformă ce i s'a înaintatŭ la 9 Martie printr'unŭ nunțiu alŭ camerei deputațilorŭ. Ședința din acéstă ḑi a fostŭ cercetată de multă lume, chiar și de persóne care în viața lorŭ n'au călcatŭ peste pragulŭ camerei magnațilorŭ. Președintele ei, judex curiæ Sennyey, propuse sĕ se trimétă proiectulŭ în desbaterea comisiunei permanente de trei și camera a primitŭ. Se crede că guvernulŭ va arĕta comisiunei până unde póte merge cu concesiunile, și multŭ nu va ceda, deórece, precum se vorbesce, situațiunea ar fi favorabilă reformei. Mai multă oposițiune se aștéptă din partea aristocrației ardelene, în sînulŭ căreia suntŭ două curente: unii doreseŭ o reducere a censului dela 3000 fl. la 2000 fl., alții nu primescŭ ca sĕ se hotărască anume suma de dare, pentru ca unŭ magnatŭ ardelénŭ sĕ aibă locŭ și votŭ în camera magnațilorŭ, ci cerŭ ca dintre magnații ardelenĭ sĕ fie membri ai camerei totdéuna acei 40 carĭ plătescŭ mai multă dare. Contrarii acestei dorințe susținŭ că așa ceva stă în flagrantă contraḑicere cu legea de uniune. După cum se comunică din Pesta, la desbaterea proiectului de reformă vorŭ lua parte vr'o 900 de magnațĭ.

*

Asupra stărilorŭ din Albania și Macedonia circuléză cele mai neliniștitóre scirĭ. O ferbere generală domnesce în Albania și se vorbesce chiar, că creștinii din Ianina vorŭ face o demonstrațiune în favórea anexării provinciei la Grecia. Se vede că emisarii grecĭ au câștigatŭ terenŭ în Albania, precum emisarii și comitetele slave din Sofia și Filipopole au pusŭ în ferbere Macedonia. Atâtŭ Slavii câtŭ și Grecii lucréză cu mare zelŭ pentru anexarea Macedoniei, cei dintéiu la Bulgaria, cei din urmă la Grecia. Comitetele slave suntŭ hotărîte ca la primăvară sĕ scótă la ivélă cestiunea Macedoniei. Guvernulŭ turcescŭ, care are cunoscință de tóte acestea, a numitŭ guvernatorŭ alŭ Macedoniei pe Hakki pașa. Afară de acésta va îmulți gendarmeria din Macedonia și va pune la disposițiunea comandantului militarŭ Hassan pașa trupele necesare. Se póte întémpla ca cu sosirea primăverei sĕ isbucnéscă turburărĭ seriόse în peninsula balcanică, dacă Turcia nu se va grăbi a esecuta îndatoririle ce i le impune tractatulŭ din Berlin pentru Macedonia și Albania.

*

In camera comunelorŭ din Londra s'a desbătutŭ asupra acțiunii militare din Sudan. Ministrulŭ de rĕsboiu Hartington declară că ținta politicei guvernului este sĕ mérgă înainte armata engleză și sĕ nimicéscă pe Mahdiu. Décă operațiunile corpului de expedițiune de sub comanda lui Wolseley s'au întreruptŭ, causa e că corpulŭ de expedițiune e pré micŭ și apropierea verii împedecă orĭ ce înaintare a lui. Hartington schiță planulŭ de rĕsboiu, ḑicêndŭ că, după ce corpulŭ generalului Graham se va completa la 12,000 de ómenĭ și va sdrobi pe Osman Digma deschiḑêndŭ calea Suachim-Berber, în casŭ de necesitate va avé sĕ sprijinéscă înaintarea lui Wolseley spre Chartum. Tot de o dată propuse ministrulŭ de rĕsboiŭ, ca de o cam dată sĕ se măréscă armata din Sudanŭ cu 3000 de ómenĭ, ceea ce s'a primitŭ de cameră, ér pentru anul viitorŭ propuse o mărire a corpului de expedițiune cu 15,000 de ómenĭ. Camera a primitŭ și propunerea de a se trimite trupe indiane în Sudanŭ. Guvernulŭ englesŭ trebue sĕ se fi convinsŭ că cu Mahdiu nu e de glumitŭ, și că numai printr'o putere armată numerósă îl póte nimici.

*

Ḑiarele francese conținŭ interesante amĕnunte despre campania de trei ḑile, ce a intreprins'o generalulŭ Brière de l'Isle, ca sĕ despresóre garnisóna francesă din Tuyen-Cvang, închisă de stégurile negre sub conducerea lui Luh-Vinh-Fuoc. Garnisóna din Tuyen-Cvang tare de 592 de ómenĭ sub comanda șefului de batalionŭ Dominé susținuse o asediare de 18 ḑile, în timpulŭ căreia s'au datŭ din partea stégurilorŭ negre, ce numĕrau mii de ómenĭ, șéptе atacurĭ. Mulțĭ din viteza garnisónă francesă fură rănițĭ, și cu tóte acestea comandantulŭ Dominé rĕmase în postulŭ sĕu împreună cu rănițiĭ carĭ încă totŭ luptau, până ce sosi corpulŭ de despresurare alŭ generalului Brière de l'Isle. Antéia brigadă a generalului, comandată de colonelulŭ Giovaninelli a percursŭ drumulŭ de 22 chilometre numai, dela Fuo-Dan până la Tuyen-Cvang, în trei ḑile, și mai cu sémă în defileulŭ Duoc, unde Luh-Vinh-Fuoc se întărise bine, stégurile negre susținură o resistență disperată. In timpulŭ asedierii garnisóna francesă din Tuyen-Cvang a avutŭ 52 morțĭ, între carĭ 2 oficerĭ, și 33 rănițĭ. Colóna care'i venise în ajutorŭ a avutŭ în luptele dela 2 și 3 Martie 60 de morțĭ, între carĭ 6 oficerĭ, și 133 de rănițĭ, între carĭ 9 oficerĭ. Francesii se află acum în posesiunea întregului Tonching, au trecutŭ peste „Pórta Chinei,“ au ocupatŭ Chelungulŭ, au blocatŭ Formosa și au distrusŭ o parte din flota chinesă. Se ḑice că s'a conchematŭ la Peching marele consiliu, ca sĕ tracteze asupra cestiunii rĕsboiului séu păcii.

SCIRILE ḐILEI.

In decursulŭ paresimilorŭ și în bisericele din Peșta Ungariei se ținŭ predicĭ odată séu de două orĭ pe sĕptĕmână. In ḑece bisericĭ rom. cat. predicele se ținŭ în limba nemțéscă și numai în patru bisericĭ în limba unguréscă, din causă că mulțimea nu pricepe limba lui Arpad. Óre de ce folosŭ sĕ le fie Românilorŭ limba unguréscă, când Ungurii în capitala lorŭ abia potŭ trăĭ fără limba nemțéscă?

—0—

»Pester Lloyd« primesce din Viena următórea telegramă: »Prefectura poliției de aicĭ face cunoscutŭ că a disparutŭ unŭ pachetŭ postalŭ conținêndŭ 12 obligațiunĭ 5% d'ale Creditului fonciarŭ ruralŭ românŭ, de câte 1000 lei una, cu cuponulŭ dela 1 Iulie. De aceea previne publiculŭ sĕ se feréscă d'a cumpĕra aceste hârtii.«

—0—

La 7 Martie n. a fostŭ în Alba-Iulia o furtună cu plóiă, așa că mai mulțĭ copii au fostŭ isbițĭ de stobóre (ulucĭ.)

—0—

Cetimŭ în »Luminătorulŭ:« La tribunalulŭ regescŭ din Lugoșŭ în 5 Martie 1885 senatulŭ criminalŭ a osânditŭ pre economulŭ din Lugoșelŭ Grigorie Ivanișiu la 6 lunĭ închisóre de statŭ, pentru că ar fi ḑisŭ către poporŭ că „antistia comunală împlinesce orbișŭ tóte poruncile stĕpânirilorŭ ungurescĭ, și că de amŭ fi noi ómenĭ, ne-amŭ scăpá noi de sub stăpânirea ungurésca, căcĭ acéstă țéră (adecă Banatulŭ) nu e ungurésca ci a nóstră este ea, a Românilorŭ; ar trebui sĕ ne facemŭ stăpânire românéscă, ca sĕ ne scăpămŭ de Ungurĭ.“ Judecătorii au fostŭ: Podradszky (maghiarŭ,) Dogariu și Mihailovics (românŭ,) procurorŭ Athanasievits (românŭ), apĕrătorŭ Fabiu Rezeiu! Causa va merge în apelațiă, la detaiurĭ vomŭ revenĭ.«

—0—

Cu subscrierea celorŭ 500 de acții à 25 fl. pentru construirea unui teatru unguréscŭ în Deva, merge rĕu de totŭ. Esistă temerea că Ungurii vorŭ pune dărĭ pe spatele bieților ómenĭ, numai teatru sĕ aibă.

—0—

In parochia Betleanului, — județulŭ Solnocŭ-Dobêca, — care dela mórtea protopopului Tecariu a fostŭ vacantă apróре unŭ anŭ de ḑile, de curêndŭ a fostŭ instalatŭ preotulŭ Georgiu Pușcariu prin Rss. d. can. Popŭ din Gherla.

—0—

»Militär-Zeitung« din Viena aduce scirea, că ministrulŭ de rĕsboiu a primitŭ reforma plănuită a scólelorŭ de cadeți. In anulŭ ânteiu se vorŭ primi și aceia carĭ au absolvatŭ patru clase reale. In scóla de cavaleriă se vorŭ primi cei carĭ au absolvatŭ doi anĭ ai scólei de cadeți de infanteriă. In scóla de artileriă și de pionerĭ vorŭ fi primițĭ absolvenții a cincĭ clase reale.

—0—

Slovaculŭ omorîtŭ în Prissaka, despre care amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noștri, a avutŭ 144 de rănĭ de arsură și cei optŭ locuitorĭ împreună cu o femee au fostŭ dațĭ pe mâna tribunalului.

—0—

»Voința Națională« spune că tribunalulŭ comercialŭ din Bucurescĭ a declaratŭ, sĕptĕmâna trecută, în stare de falimentŭ firma I. Michalovicĭ și fiu, din Lipscanĭ, pentru de suma 500,000 de lei, pe Antonŭ Bedros, pânzarŭ din piața St. Anton, pentru suma de 80,000 lei, și a ordonatŭ sigilarea magasinului de băcăniă alŭ d-lui Brebeanu, din calea Victoriei.

—0—

Monitorulŭ oficialŭ din Berlinŭ publică disposițiunea senatului din Hamburg, prin care se opresce importarea porcilorŭ din Austro-Ungaria, din causă că aci esistă bóla de gură și de unghii.

—0—

Se desminte scirea că în Marsilia ar fi isbucnitŭ din nou colera.

Rĕspunsŭ la „o nedumerire.“

Brașovŭ, 27 Februariu.

IV.

Sĕ sfĕrșimŭ cu nedumerirea „Tribunei.“

Ḑicŭ colegii noștri în numĕrulŭ 43 alŭ fóiei lorŭ din anulŭ curentŭ:

»Fineța consistă în aceea, că unŭ ḑiarŭ românŭ reproduce — cele ḑise de »Ellenzék« — fără de nicĭ unŭ comentarŭ, anume pentru ca sĕ însinue, că „Tribuna« îșĭ schimbă atitudinea...«

Ear mai josŭ întrébă rĕstitŭ „Tribuna.“

»Când óre amŭ datŭ noi cuiva dreptulŭ de a însinuá că suntemŭ în conivență cu dușmanii țĕrei, că voimŭ sĕ realisămŭ prin o acțiune violentă orĭ prin ajutorŭ străinŭ programulŭ nostru? . . . . Nu este acésta însinuare o calomniă în ceea ce privesce trecutulŭ nostru (sic!) Nu le dă ea óre dreptate celorŭ ce ne taxau dreptŭ nisce rĕsvrătitorĭ? Nu li se dă óre prin ea dreprtate celorŭ ce taxau și pe juriulŭ, care ne-a achitatŭ? Nu avea óre guvernulŭ dreptate, ca sĕ opéscă manifestarea de aderență, ce se proiectase în urma celorŭ douĕ verdicte de achitare? Amŭ primitŭ cu acéstă ocasiune, noi aceștĭ din Sibiiu, adrese de aderare din tóte părțile țĕrii. Ni s'au trimisŭ óre ele pentru că eramŭ luațĭ dreptŭ nisce rĕsvrătitorĭ, orĭ erau aceste adese tot atâtea protestărĭ contra bănuelii aruncate asupra nóstră?

Câtă „șiretenia“, — ca sĕ ne folosimŭ de unŭ termenŭ alŭ „Tribunei“ — nu este în acéstă întorsătură tendențiósă!

»Pentru colegii noștri — ḑice »Tribuna“ în numĕrulŭ premergĕtorŭ — nu este importantŭ ceea ce amŭ ḑisŭ noi, ci efectulŭ, pe care ar puté sĕ-lŭ producă asupra publicului ceea ce unŭ ḑiarŭ maghiarŭ ḑice că am ḑisŭ.“

Se vede de aicĭ, că „Tribuna“ este îngrijată numai de efectele, ce le-ar puté produce nesocotitele ei espectorărĭ asupra publicului românŭ. De ce însĕ ea nu este totŭ așa de multŭ îngrijată când se tractéză de efectulŭ ce-lŭ potŭ produce articulii ei asupra publicului maghiarŭ? De ce „Tribuna“ se face a ignora temenelele, ce i le face fóia maghiară din Clușiu pentru „bunele servicii“?

Dar „Ellenzék“ — ne spune „Tribuna“ — este o fóiă obseură. Póte sĕ fie pentru „Tribuna“, nu e însĕ obscură pentru celelalte foi maghiare, nu obscură pentru guvernŭ și pentru publiculŭ maghiarŭ din Ardélŭ. Maghiarii ardelenĭ și așa viséză ḑi și nópte totŭ de comploturĭ și de „conjurațiunĭ secrete.“ Numai atâta mai trebuia dar, ca sĕ vină și ,,Tribuna“ sĕ le asigure, că esistă asemenĭ comploturĭ, esistă so- ,,cialiștĭ,“ esistă ,,irredentiștĭ,“ esistă unŭ ,,Prințŭ óre-care . . .“

Orĭ dóră suntŭ de părere colegii noștri dela „Tribuna,“ că efectele ce le-arŭ putea produce strigătele lorŭ de alarmă asupra nobililorŭ maghiarĭ „inofensivĭ“ din Ardealŭ suntŭ irelevante, căcĭ aceștia și așa nu suntŭ „socotițĭ de câtŭ dreptŭ unŭ elementŭ de ordine?“

Este unŭ mare neadevĕrŭ, că noi amŭ fi reprodusŭ pasagele din „Ellenzék,“ fără nicĭ unŭ cometarŭ. Amŭ făcutŭ cometarulŭ ce-lŭ facŭ uniĭ de obiceiŭ la scirile aduse sub rubrica „cronică“ ḑicêndŭ: *„mare bucuriă pe „Ellenzék“ că a descoperitŭ unŭ „gróznicŭ complotŭ“ ce se clocește pe hârtiă.“*

Nu este destulŭ de clarŭ esprimată părerea nóstră în acésta privință? Mai era óre necesitate ca ,,Tribuna“ sĕ vină în numerii sĕi cei mai nouĭ și în ridicula ei îngâmfare sĕ ne dea unŭ atestatŭ de bună conduită séu cum se ḑice în limbagiulŭ polițienescŭ de ,,moralitate publică?“

La ce s'a mai așteptatŭ „Tribuna“?

Creḑut'a ea óre că noi suntemŭ datorĭ a ridicá o perdea dinaintea ochilorŭ publicului românŭ, ca sĕ nu vadă îmbrățișările și sĕrutările ce le primescŭ colegii noștri din Sibiiu din partea fóiei maghiare? Suntemŭ noi óre datorĭ séu chiămațĭ de-a luá în apĕrare atitudinea dumnealorŭ, pe care nicĭ ei n'o mai înțelegŭ? Nu strigă ,,Tribuna“ în gura mare că ea și numai ea veghéză asupra întregului nému românescŭ? Cum ne-amŭ puté încumetá așadér noi, nisce „nemernicĭ,“ a veghiá asupra reputației „Tribunei“?

Pe colegii noștri din Sibiiu îi genéză cumplitŭ, că fóia maghiară susține că și-au schimbatŭ atitudinea. Dar ei nicĭ nu se încércă de a dovedí acelei foi, dacă așa este séu nu cum dice ea, ci ne aruncă în capŭ unŭ buchetŭ de însinuărĭ din cele mai perfide și apoi în numĕrulŭ următorŭ se vaetă, că totŭ noi suntemŭ cei ce amŭ ,,insinua“ și amŭ ,,calumnia“ trecutulŭ de patru-ḑecĭ de sĕptămânĭ alŭ ,,Tribunei,“ și că noi cei dela ,,Gazeta“ i-amŭ fi taxatŭ de rĕsvrătitorĭ, ba că amŭ dá chiar dreptate celorŭ ce taxau de rĕsvrătitorĭ pe jurații din Sibiiu?

Intr'adevĕrŭ, pentru ca cineva sĕ ajungă la asemenĭ absurde și rĕutăcióse conclusiunĭ, trebue sĕ aibă multă, fórte multă ,,îndrăsnélă.“ Mulțumimŭ lui Dumneḑeu, că nu suntemŭ înzestrațĭ cu-o „îndrăsnélă“ ca aceea ce-o desvóltă „Tribuna“ în șirele citate mai susŭ.

Dar pentrn Dumneḑeu, de ce mai amestecațĭ și în cearta acésta pe jurații din Sibiiu atâtŭ de defăimațĭ din partea adversarilorŭ noștri? Nu puteațĭ sĕ vĕ fălițĭ cu banchetulŭ proiectatŭ dar opritŭ și „cu adresele de aderare“ ce ḑicețĭ că le-ațĭ primitŭ, fără ca sĕ mai tragețĭ în discuțiă pe jurațĭ, carĭ ca judecătorĭ stau pe unŭ piedestalŭ cu multŭ mai înaltŭ, decâtŭ ca sĕ pótă fi atinșĭ printr'o simplă reproducere ce privesce numai pe „Ellenzék“ și pe „Tribună.“

Dóră nu vorŭ voi sĕ susțină colegii dela „Tribuna,“ că în procesulŭ de presă ce li s'a făcut și achitarea ce a urmatŭ ar fi unŭ merit alŭ lorŭ séu le-ar da un titlu deosebitŭ la increderea publicului? Nu vĕdŭ ei că în casul de față principiulŭ libertății de pressă, ear nu persónele au fost in prima liniă obiectulŭ „adreselorŭ de aderare?“

Ni se va da ocasiune mai târḑiu de-a ne pronunța mai lămuritŭ în cestiunea acésta. Deocamdată trebue sĕ avemŭ tactulŭ de a tăcé, căci se tractéză de unŭ principiu și cestiunea este încă pendentă. Ne paie rĕu că colegii dela „Tribuna,“ cari suntŭ și mai de-aprópe angagiațĭ, nu denotă acestŭ tactŭ.

Câtŭ pentru atitudinea ,,Tribunei,“ suntŭ în eróre colegii noștri dacă credŭ, că ,,Ellenzék“ ne-ar fi datŭ în glasŭ susțiindŭ că ea și-ar fi aschimbt'o.

Din contră, noi tocmai suntemŭ de părere că ,,Tribuna“ nu șĭ-a schimbatŭ atitudinea și acésta este după noi o calamitate pentru cetitorii ei, fiindcă ideile scrîntite și perverse ce le rĕspândesce în publicŭ suntŭ de natură de a înveniná sêmțulŭ publicŭ alŭ nostru și de a paralisá greaua operă de consolidare la care muncesce cu credință și modestiă organulă nostru de atâta timpŭ.

„Tribuna“ nu și-a schimbatŭ atitudinea șovăitóre, nechibzuită și nelealā și aicĭ este buba.

Ḑicŭ colegii noștri din Sibiiu:

»Noi suntemŭ mărginițĭ în lucrarea nóstră prin programulŭ stabilitŭ în conferența dela Sibiiu; l'amŭ primitŭ, ne-amŭ angajatŭ a-lŭ susținé și nu ne putemŭ abate dela elŭ. Colegii noștri dela ,Gazeta« au o posițiune mai independentă: ei potŭ sĕ susțină orĭ sĕ combată fără de nicĭ o restricțiune, după cea mai bună convingere a lorŭ. Se póte dar că ei nu admitŭ acelŭ programŭ în tóte amĕnuntele lui, că mergŭ în unele privințe mai departe decâtŭ a mersŭ conferența, că sunt póte chiar de părerea..... (urméză pasagiulŭ cu «Prințulŭ órecare.)«

Multŭ sĕ mai îmflă în pene „Tribuna“ vestindŭ publicului, că ea nu apĕră numai granița, dér mai apĕră încă și programa stabilită în conferința dela Sibiiu.

Au și nimerit'o colegii noștri de minune tocmai cu programa dela Sibiiu! Când s'a făcutŭ acéstă programă, la 1881, nicĭ pomenire nu era încă în Ardélŭ de îndrăsnéța „Tribună.“ Abia trei anĭ după aceea a eșitŭ și ea din găóce și avù grația de a anunța îndată publicului, că ea „sĕ unesce“ cu conclusiunile luate în unanimitate de conferența dela 1881.“

Dér încă nicĭ nu s'a uscatŭ bine vopséua de tiparŭ de pe Nr. 1 alŭ „Tribunei“ care a anunțatŭ acésta și eată că în Nr. 29 din 1884, care a apărutŭ în preséra conferenței naționale dela 1 Iuniu anulŭ trecutŭ, aceeașĭ ,,Tribună“ surprinde pe cetitorii, ce nu-i avea încă, cu următórea declarare:

»Trebue dar sĕ înlăturămŭ din programa dela 1881 totŭ ceea ce ar puté sĕ fie luatŭ dreptŭ pretextŭ spre a ne bănuí de tendințe nelegitime, spre a ne desbiná, orĭ spre a ne lipsí de simpatiele (ale cui? ale Maghiarilorŭ inofensivĭ? Red. G. Tr.) de carĭ ne bucurămŭ astăḑĭ și sĕ adaugemŭ la elŭ ceea ce póte sĕ pună mai bine în evidență dreptatea causei representate de noi, pentru ca prin acésta se le deschidemŭ și frațilorŭ noștri întrațĭ în partidulŭ guvernamentalŭ unŭ drumŭ de retragere din posițiunea umilită ce li s'a creatŭ.«

In acelașĭ numĕrŭ ,,Tribuna“, negreșitŭ rĕspunḑêndŭ la acelŭ punctŭ din programa ei, care privesce ,‘resistența pasivă“, scrie:

„Noi nu putemŭ contesta legalitatea stărilorŭ de lucrurĭ create prin pactulŭ dualistŭ.«

Recunóscerea stărilorŭ actuale de lucrurĭ, „Tribuna“ cere totŭ în acelŭ numĕrŭ, ca sĕ fie esprimată în formulare clară în programulŭ nostru, mai spuindu-ne încă că:

»e clară idea politică, pe care d. Tisza s'a încercatŭ a-o realisá și nu i se póte tăgăduí nicĭ îndreptățirea.«

„Tribuna“ mai cerù ca sĕ se modifice și punctulŭ privitorŭ la autonomia Transilvaniei în sensulŭ de mai susŭ ș. a. Credemŭ că nu mai este lipsă de nicĭ unŭ comentarŭ. Dér ca sĕ nu ni se obiecteze, că „Tribuna,“ după ce a veḑutŭ că nimenĭ din conferență nu este aplicatŭ a primi propunerile ei, ar fi îmbrățișatŭ programa sincerŭ făr' de reservă primindŭ inspirațiunaa din sentimentulŭ publicŭ alŭ alegătorilorŭ românĭ, citămŭ următórele rêndurĭ din Nr. 26 dela 2 (14) Februariu 1885:

„Suntemŭ, ce-i dreptŭ, de părere că prin stările create la 1867 s'a slăbitŭ monarchia, dar după ce ele au fostŭ odată create le primimŭ ca o faptă împlinită.«

Nu vĕdŭ cei dela „Tribuna,“ că în cadrulŭ acestorŭ „stărĭ create“ întră și fusiunea Ardélului cu Ungaria, și și politica lui Tisza și a lui „Pesti Naplo“ ca și a „Tribunei?“

Tăcemŭ despre ignoranța ce au dovedit'o cei dela „Tribună“ în articulii mai susŭ amintițĭ confundândŭ diploma dela 20 Octomvre 1860 cu legea de naționalitate și pe acésta cu dreptulŭ publicŭ alŭ Transilvaniei și ne mărginimŭ a constatá pe basa doveḑilorŭ aduse, pe carĭ le-amŭ mai puté înmulțí cu nenumĕrate altele: că „Tribuna,“ așa cum a fostŭ redactată până acuma este de faptŭ „organŭ alŭ curentelorŭ nepopulare,“ că este în contra programei conferenței dela Sibiiu și că âmblă a sparge solidaritatea, ce s'a stabilitŭ după multă muncă între noi.

Ne-au durutŭ în adênculŭ inimei ataculŭ veninosŭ alŭ „Tribunei“, dér mărturisimŭ că nu ne-a surpinsŭ. Ne-amŭ așteptatŭ la elŭ. ,,Pressa e în multe privtnțe o calamitate publică“ ḑicea Tribuna dela 17 Augustŭ 1884 și gura pĕcătosului adevĕrŭ a grăitŭ.

La ce alta ne-amŭ fi pututŭ așteptá dela nișce ómenĭ, cari au avutŭ trista îndrásnélă de a aruncá cu tină în bieții noștri emigranțĭ ardelenĭ, de a-i calumnia și a-i înegri ca pe nisce făcĕtorĭ de rele?

Mai deunăḑi ,,Românul“ ne spunea că Ungurii trimeteau emigranțilorŭ lorŭ 1 milionŭ pe anŭ numai pentru cheltuelele de propagandă prin presă, prin broșurĭ ș. a. Și noi carĭ n'avemŭ de unde sĕ trămitemŭ milionulŭ emigraților noștri sĕ n'avemŭ pentru ei decâtŭ numai cuvinte de defăimare și calumniare? Astfeliu voiesce „Tribuna“ sĕ apere reputațiunea neamului nostru?

Dar repetămŭ, nicĭ că putemŭ pretinde sĕ lupte pentru binele și reputațiunea neamului românescŭ aceia, carĭ declară în auḑulŭ lumei ,,că și-au perdutŭ consciința de rassă.“ (Apĕrarea directorului ,,Tribunei“ în procesulŭ ei de presă dela 3 Februariu a. c.).

Scólele nóstre din Solnocŭ-Dobêca.

De sub Cibleșŭ la 1 Martie n. 1885.

(Urmare și fine)

Era unŭ timpŭ când scóla din Lăpușŭ se aflá în flóre, și Românii noștri din jurŭ îșĭ duceau cu voiă pruncii la acestŭ paladiu, căcĭ sciau că acolo învață iubire adevĕrată de patriă, limba lorŭ, și-șĭ puneau base solide de a puté primí instrucțiunea gimnasială și a devení bărbațĭ bravĭ. Mare este numĕrulŭ celorŭ ce au vĕḑutŭ mai ânteiu lumina sciînței în acéstă scólă. Sĕ se întrebe inteligința din cerculŭ Lăpușului și Chiorŭ. — Astăḑĭ ce putemŭ așteptá dela unŭ singurŭ învĕțătorŭ, fie acela câtŭ de zelosŭ precum și este celŭ actualŭ? Cei ce-șĭ ducŭ pruncii la orașŭ la scólă, aștéptă ca acolo sĕ se pregătéscă pentru alte scolĭ mai înalte. E preste putință a se ținé de unŭ învĕțătorŭ patru clase, ca de acolo sĕ li-se pótă deschide elevilorŭ ușa gimnasiului. Ce sĕ facă părinții, carĭ dorescŭ a-șĭ învĕțá pruncii? Scóla de statŭ ii atrage. Dela scóla de statŭ maghiară trecŭ la vre'unŭ gimnasiu maghiarŭ, unde ,décă scapă cu simțĕmêntulŭ românŭ, li este preste putință a-șĭ învĕțá limba străbunilorŭ sĕi.

In Lăpușulŭ ungurescŭ suntŭ preste totŭ vre-o 30 familii române, scóla română si-a făcut'o cerculŭ întregŭ — unde preste totŭ scólele comunale suntŭ în stare cam primitivă, — ca sĕ aibă unŭ locŭ centralŭ, unde concurgêndŭ cu toții sĕ-șĭ pótă susținé o scólă normală centrală. Decăderea acestei scóle aduce cu sine decăderea învĕțămêntului și a instrucțiunei în întregŭ cerculŭ.

Scóla din Betleanŭ este asemenea cu unŭ învĕţătorŭ. Acésta e ridicată de comuna bisericéscă a Betleanului. Cu câtă greutate o potŭ susţiné şi aşa, scimŭ din rugările îndreptate după ajutorŭ la »Asociaţiunea Transilvaniei.« Acesta încă e unŭ locŭ centralŭ, pentru ce sĕ nu ne nĕsuimŭ a preface şi acéstă scólă în scólă centrală?

Şi anume prima grije, ce ni-se impune, e ca sĕ ne nĕsuimŭ a creá mijlóce, ca sĕ putemŭ susţiné la scóla din Lăpuşŭ în prima linie, 2 învĕţătorĭ baremĭ, şi apoi la cea din Betleanŭ.

Scóla din Deşiu e în stadiulŭ primŭ alŭ organisărei sale, — sĕ ne îngrijimŭ şi de acésta, sĕ se întocméscă deocamdată bine cu unŭ învĕţătorŭ.

Tóte acestea le putemŭ face. Sĕ ne unimŭ cu toţii, sĕ constituimŭ comitete, sĕ jertfimŭ ostenélă şi avere, căcĭ scóla e ceea ce ne póte mântuí. luminându-se poporulŭ prin instrucţiune românéscă. E timpulŭ supremŭ ca sĕ punemŭ umĕrŭ la umĕrŭ şi sĕ ne conservămŭ ceea ce putemŭ faţă cu potopulŭ ce se pornesce asupra nóstră, cu deosebire prin faimósele reuniunĭ de maghiarisare.

Nu e vorba, elementulŭ românŭ nu va fi absorbitŭ de celŭ maghiarŭ în vecii vecilorŭ, dar stricăciunĭ ni-se potŭ căşuná. Stejarulŭ stă neclintitŭ în contra furtunelorŭ, dar totusĭ din ramurile lui potŭ sĕ se frânflă.

Sĕ începemŭ cu organisarea scólelorŭ spre a resistá torentului, care în urmă va trece, căcĭ — apa trece şi petrile rĕmânŭ.

E dreptŭ, că multe mĕsurĭ de desnaţionalisare, prelângă indignaţiune, căşunéză mai multŭ milă şi rîsŭ Românului consciu de sine, — suntŭ sbuciumărĭ fără folosŭ, — fie însĕ destulŭ ca sĕ nu luămŭ lucrulŭ uşorŭ şi de glumă.

Intoleranţa şi şovinismulŭ naţionalŭ maghiarŭ, întrodusŭ aicĭ sub stăpânirea paşei Bánffy, îşĭ jócă astădĭ mendrele preste aceste plaiurĭ şi coline, unde de seculĭ n'a sunatŭ decâtŭ dulcea limbă românéscă şi melodiósele cântece române. Dela generaţiunea presentă atêrnă, că prin muncă şi luptă legală sĕ lăsămŭ urmaşilorŭ noştri scumpulŭ patrimoniu: »limba şi naţionalitatea română neatinse.«

r—n.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Făgăraşŭ, 26 Februariu 1885.

Domnule Redactorŭ! Póte că nu mai reveneamŭ asupra scandalului întêmplatŭ Vinerĭ în 30 Ianuariu n. cu ocasiunea îngropărei unei creştine în Făgăraşŭ, déca nu m'ar fi silitŭ la acésta desminţirea făcută din partea primăriei comunei marĭ Făgăraşŭ, publicată în preţuitulŭ diarŭ ce redigiaţĭ Nr. 31. — De vreme ce pela noi este sciutŭ în genere, cum s'a întêmplatŭ accea desminţire, în interesulŭ adevĕrului voiu descrie mai în specialŭ acelŭ scandalŭ, şi dacă cineva totŭ va mai încercá a trage la îndoială cele descrise, mĕ voiu vedea necesitatŭ a produce dovedĭ demne de tótă credinţa.

Intêmplarea a fostŭ următórea:

Consângenii mórtei s'au adresatŭ în prima linie la d-lŭ protopopŭ emeritatŭ Petru Popescu, ca împreună cu alţĭ doi preoţĭ din apropiere sĕ sĕvêrşéscă îngropăciunea. Dênsulŭ însĕ spunêndu-le, că în încurcăturile de faţă opritŭ fiindŭ de a mai funcţioná ca parochŭ, sĕ se adreseze la părintele administratorŭ. Părintele administratorŭ, cu tóte că consangenii mórtei l'au făcutŭ atentŭ, că poporulŭ şi prin urmare şi dênşii nu-lŭ voiescŭ, s'a angagiatŭ vrêndŭ-nevrêndŭ, ca dênsulŭ sĕ înmormênteze cu cei doi preoţĭ ceruţĭ de dênşii. Urmarea a fostŭ că consângenii şi-au luatŭ refugiulŭ la primăriă, unde după ce au descrisŭ tótă întêmplarea şi dupăce primăria a luatŭ actŭ oficiosŭ despre acésta, a decisŭ ca, până când încă nu suntŭ aplanate diferenţele dintre d-lŭ protopopŭ şi părintele administratorŭ prin autorităţile competinte bisericescĭ, pentru încunjurarea scandalului la actulŭ de faţă sĕ funcţioneze numai cei doi preoţĭ din apropiere. Acéstă decisiune a datŭ ansă d-lui Turcu în calitate de preşedinte alŭ comitetului parochialŭ — fără scirea comitetului — sĕ recerce primăria oraşului, ca dênsa sĕ dea asistinţă militară părintelui administratorŭ Danŭ ca unuia singurŭ competentŭ şi trimisŭ parochŭ de autorităţile mai înalte. Consângenii mórtei precum şi alţĭ poporenĭ au recercatŭ în urmă chiar şi oficiulŭ pretorialŭ, ca sĕ le ia în consideraţiune cererea lorŭ, căcĭ în casulŭ contrarŭ se va întêmpla unŭ scandalŭ mare. Vĕdêndŭ acésta pretorele, în legătură cu primăria comunală a luatŭ hotărîrea ca, pentru încunjurarea unui conflictŭ între poporŭ şi gendarmĭ, mai bine sĕ opréscă pe părintele administratorŭ dela serviciu. Acéstă hotărîre s'a şi pusŭ în aplicare, căcĭ îndată ce s'au presentatŭ preoţii cu părintele administratorŭ în curtea mórtei, d-lŭ directorŭ de poliţiă Trepches, luândŭ pe părintele administratorŭ de-oparte, l'a provocatŭ ca sĕ nu servéscă, căcĭ la din contră dênsulŭ va face întrebuinţare de forţă. Părintele administratorŭ l'a rugatŭ însĕ destulŭ, ca sĕ nu-i facă o ruşine aşa mare, ci sĕ'lŭ lase sĕ servéscă déca odată a venitŭ până acolo, pentru care scopŭ a chematŭ şi pe d-lŭ curatorŭ primarŭ şi s'a rugatŭ ca sĕ'lŭ ia bunŭ şi sĕ'lŭ lase sĕ servéscă.

Primcuratorulŭ a dechiaratŭ, că dênsulŭ nu póte sĕ'i stea bunŭ că poporulŭ nu va face scandalŭ, în casŭ când ar cerca sĕ servéscă. Astfelŭ stândŭ lucru cei doi preoţĭ au săvêrşitŭ îngropăciunea, ér părintele administratorŭ a rĕmasŭ în casa mórtei până ce poporulŭ s'a îndreptatŭ din acelŭ locŭ.

Acestea amŭ aflatŭ cu cale a le mai comunica spre întregirea celorŭ publicate în Nr. 26 alŭ „Gaz. Trans.«

Făgărăşanulŭ.»

Stăruinţa Românilorŭ în Dacia.

Se scie, dice „Poporulŭ«, că d. A. D. Xenopolŭ a publicatŭ o operă savantă combătêndŭ teoria lui Rösler, privitóre la origina şi dreptulŭ istoricŭ alŭ Românilorŭ pe teritorulŭ ce-lŭ ocupă. Acestŭ opŭ distinsulŭ profesorŭ l'a editatŭ şi în limba francesă sub titlulŭ »Les Roumains au moyenâge, une enigme historique,« Paris, Leroux.

O nenii de sciinţă din strĕinĕtate i-au făcutŭ închinăciunĭ asupra cărţii sale, dar mai alesŭ domnulŭ Van den Geyss, celebru filologŭ şi istoricŭ belgianŭ îi scrie următórele fórte măgulitóre rêndurĭ:

»Lucrezŭ acuma la unŭ studiu asupra Dacilorŭ şi Tracilorŭ, din care o parte a apărutŭ în »Revista cestiunilorŭ scienţifice« din Bruxela. In Iuliu voiu trata despre originea acestorŭ popóre.

»Nu sciu care este în acéstă privire părerea domniei-vóstre, domnule profesorŭ, căcĭ n'am găsitŭ nimicŭ asupra acestei întrebărĭ în minunatulŭ d-vóstră volumŭ.... sunt fericitŭ, de a fi cetitŭ interesanta d-vóstră lucrare, de care mĕ voiu folosi în a treia parte a studiului meu.

»Eram într'adevĕrŭ, o mărturisescŭ, fórte nehotărîtŭ între teoriele lui Rösler, Thumann, Sulzer; Tomaschuk şi Jung.

»Astădĭ însă sunt convinsŭ şi sunt hotărîtŭ, a trata cestiunea în sensulŭ pe care i-lŭ daţĭ d-vóstră.

„Intr'o conferinţă ţinută în Bruxela asupra etnografiei Balcanilorŭ, amŭ fostŭ adusŭ a atinge persistenţa Daco-Românilorŭ la nordulŭ Dunării în Dacia. Amŭ spusŭ că din nenorocire domnii Haşdĕu, Piç, Schafarik, ireczk şi Kopitar, apăraseră îndestulŭ de rĕu causa naţionalităţii române şi că fără oposiţiunea scientificŭ condusă, a d-lui Jung, ideile lui Rösler arŭ fi astădĭ învingĕtóre Nu voiu mai dice totŭ astfelŭ astădĭ după strălucita apĕrare a d-lui Xenopolŭ.

»Inţelegeţĭ, domnule profesorŭ, că cartea d-vóstră a fostŭ pentru mine unŭ adevĕratŭ norocŭ (bonne fortune) şi eu amŭ studiat-o cu celŭ mai mare interesŭ. Veţĭ fi cu atâtŭ maĭ convinşĭ despre sinceritatea mea, când vĕ voiŭ spune că sunt unŭ amicŭ alŭ d-lui Tomaschuk din Gratz; sunt cam de părerea d-vóstră asupra puţinei consistenţe a părerilorŭ amicului meu în unele cestiunĭ. Incă odată, domnule profesorŭ, daţi-mĭ voiă a vĕ reitera satisfacţiunea mea pentru chipulŭ cum aţĭ expusŭ enigma istorică a Românilorŭ în veaculŭ de mijlocŭ. Vĕ voiu urma pasŭ cu pasŭ în studiele mele, căcĭ lucrarea d-vostrĕ mĕ mulţumesce încă multŭ mai deplin decâtŭ aceea a lui Jung: »Römer und Romänen.«

Statistica judiciară din România.

Oficiulŭ centralŭ de statistică a publicatŭ dilele acestea statistica judiciară din România pe anulŭ 1879.

Din acea statistică vedemŭ că curţile cu juraţĭ din ţéră au judecatŭ în acelŭ anŭ 1518 preveniţĭ din carĭ 1442 bărbaţĭ şi 76 femei.

După profesiunĭ preveniţii se împartŭ astfelŭ: 1169 agricultorĭ, 156 meseriaşĭ, 61 comercianţĭ, 49 funcţionarĭ publicĭ, 56 profesiunĭ libere, 4 capitalişti, 4 fără profesiunĭ şi 9 nu se scie.

Din acestĭ preveniţĭ 1166 nu sciau nicĭ scrie nicĭ ceti, 247 sciau citi şi scrie şi 5 aveau o instrucţiune specială.

Preveniţii erau acusaţĭ pentru crime şi delicte:

In contra eserciţiului drepturilorŭ politice 12, plăsmuirĭ séu falsificărĭ de monete 18, falsificărĭ de înscrisurĭ publice séu autentice 78, abusŭ de autoritate 12, delicte de pressă 9, omorŭ asasinatŭ 262, pruncucidere 13, ameninţărĭ 1, rănirĭ şi loviturĭ voluntare care au causatŭ mórtea 241, atentatŭ în contra bunelorŭ moravurĭ 15, furtŭ prin efracţiune séu esaladare 6, tâlhării, jafurĭ 559, incendiare cu voinţă a lucrului altuia 73, punere în pericolŭ cu voinţă a transporturilorŭ pe drumŭ de ferŭ 9, tentative de crime 61, complicitate la crime 22, găzduire 2, tăinuirĭ 13, cumulŭ de delicte 3, rebeliune 17, răpire de minorĭ 1.

Preveniţii pentru delicte de pressă, de rebeliune şi în contra eserciţiului drepturilorŭ politice au fostŭ toţĭ achitaţĭ, pentru pruncucidere 9 au fostŭ achitaţĭ şi 4 osêndiţĭ la închisóre corecţională, pentru celelalte crime s'au datŭ diferite pedepse.

Tribunalele corecţionale din ţéră au judecatŭ în cursulŭ aceluiaşĭ anŭ 62,513 bărbaţĭ şi 5,806 femei, în totalŭ 68,319 preveniţĭ, din carĭ 51,958 erau agricultorĭ, 4,857 meseriaşĭ, 3,791 comercianţĭ, 1,505 funcţionarĭ publicĭ, 4,408 profesiunĭ libere, 223 capitaliştĭ, 441 vagabondĭ şi 1,136 nu se scie ce.

Din aceştĭ preveniţĭ 10,381 şciau scrie şi citi, 34 avéu o instrucţiune superióră şi 57,904 nu sciau nicĭ scrie nicĭ citi.

Delictele cele mai numeróse au fostŭ de bătăi, rănirĭ şi lovituri, ele se urcă la 31 mii 501. Vinŭ în urmă furturĭ (15,240,) delicte silvice (3854) pentru care s'au osênditŭ la închisóre dela 3 lunĭ la unŭ anŭ 148 ómenĭ, dela 15 dile la 3 lunĭ 363, la mai puţinŭ de 15 dile 66 şi s'au condamnatŭ la amendă de 1168 lei.

Delictele celelalte au fostŭ: 2969 ultragiu şi violinţă contra puterii publice, 1706 strămutare de hotare, 1674 calomnii, insulte, etc., 2 ofensă Regelui şi dinastiei sale, 70 delicte în contra eserciţiului drepturilorŭ politice, 10 călcarea atribuţiunilorŭ din partea agenţilorŭ administraţiunei, 305 sustracţiunĭ comise de depositarĭ publicĭ, 229 delapidărĭ de banĭ publicĭ, 191 nedrepte luărĭ sĕvĕrşite de funcţionarii publicĭ, 368 abusŭ de putere, arestare ilegală, 40 lepădărĭ de copii din care 10 au fostŭ achitaţĭ, 3 osîndiţĭ dela 1—5 anĭ închisóre, 4 dela 3 lunĭ la unŭ anŭ, 14 dela 15 dile la 3 lunĭ şi 3 mai puţinŭ de 15 dile, etc. etc.

DIVERSE.

Mahdiulŭ şi diaristulŭ francesŭ. — Fóia „Bosforulŭ egipténŭ« ne dá acuma prevestirea unei întrevederĭ a diaristului francesŭ Olivier Pain cu Mahdiulŭ. Se scie cu câtă greutate confratele nostru Parisianŭ a pututŭ ajunge până în Sudanŭ. Pain, la o órecare depărtare dela Obeid, a fostŭ încongiuratŭ de călăreţĭ sudanezĭ, carĭ ilŭ duseră la Melbeiss. Acolo, elŭ arătă scrisorile séle de recomandaţiă. După ce a fostŭ închisŭ într'unŭ felŭ de coteţŭ două dile, elŭ fu dusŭ la Mahdiu. La sosirea sa, Mahdiulŭ zîmbì cu bucuriă şi-i întinse mâna. Pain vĕdêndŭ că acéstă bună-diuă se deosebia de aceea care se obicĭnuesce la Musulmanĭ, dise: »Nu sunt creştinŭ. Mai 'nainte mi se dicea Olivier Pain. Astădĭ mĕ numescŭ...., căcì m'am făcutŭ musulmanŭ.« Mahdiulŭ îi rĕspunse: »Póte te vei fi făcutŭ musulmanŭ ca sĕ ajungĭ téfĕrŭ-sănĕtosŭ până la mine. Décă e aşa reiaţĭ religia. Nu vréu musulmanĭ cu sila." Pain rĕspunse: „Sunt musulmanŭ bunŭ, mĕ închinŭ de trei orĭ pe di.« După ce spuse că e Francesŭ, Olivier Pain adause: „Am venitŭ aci, pentru că în Europa se dice că apĕraţĭ libertatea poporului, neatêrnarea ţĕrei vóstre şi legea prorocului. Englesii, din potrivă, spunŭ că tu estĭ unŭ sĕlbaticŭ, unŭ barbarŭ, unŭ omŭ sângerosŭ, care omorĭ pe toţĭ aceia carĭ nu vorŭ sĕ te slujască, credincioşĭ séu ereticĭ. Fraţii mei din Francia m'au însărcinatŭ sĕ aflu însumĭ adevĕrulŭ.« La acésta Mahdiulŭ rĕspunse: »Fórte bine, rĕmâi aci, vei vedea însuţĭ cine sunt.« Elŭ mai adaose: „Dar dacă Francesii se luptă pentru libertate, de ce au fostŭ duşmanii lui Arabi?« »Franţa, rĕspunse Pain, a sprijinitŭ ântêiu pe Arabi; dar apoi a vĕdutŭ că era venalŭ şi că ameninţa viaţa Francesilorŭ din Egiptŭ.« Incântatŭ de acéstă convorbire, Mahdiulŭ dĕdŭ lui Pain o casă alăturĭ cu a sa şi'lŭ luà cu dînsulŭ pretutindenĭ.

***

Unŭ duelŭ în lumea aristocratică din Viena. — La unŭ balŭ datŭ de marchisulŭ Palavicini, comitesa Maria Schœnborn, lăsândŭ sĕ cadă buchetulŭ ce'lŭ ţinea în mână pe când se juca cotilionulŭ, landgravulŭ Vincent Fürstenberg ilŭ asvêrlì cu piciorulŭ sub unŭ scaunŭ. Cavalerulŭ comitesei, comitele Zichy, a găsitŭ acéstă procedare incorectă. Unŭ duelŭ se născŭ din acésta. Adversarii se bătură cu săbiile în casarma cavaleriei dela Iosephstadt. Landgravulŭ Fürstenberg primì două rănĭ grave, una la capŭ şi alta la braţŭ. Comitele Zichy a fostŭ fórte uşorŭ rănitŭ.

BIBLIOGRAFIA.

Carte de cetire pentru gimnasii, scóle reale, comerciale, pedagogice (normale) şi pentru scóle de adulţĭ de Iónŭ Popea, profesorŭ la gimnasiulŭ din Braşovŭ. Tom. I. Editura autorului. Sibiiu, 1885. Tiparulŭ institutului tipograficŭ, societate pe acţii, 235 pag. octavŭ mare. Preţulŭ 1 fl. 20. — Atragemŭ atenţiunea corpurilorŭ nóstre didactice asupra acestei escelente şi necesare cărţĭ. In curêndŭ, credemŭ, că vomŭ puté revení mai pe largŭ asupra ei.

Rectificare. Articulii I şi II din »Rĕspunsŭ la o nedumerire« au data 25 Februariu, ér nu 18 Februariu; articululŭ III, are data 26 Februariu, ér nu 19 Februariu cum din eróre s'a tipăritŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 11 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	99.55
Rentă de hârtiă 5% . .	94.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110.90
Bonurĭ rurale ungare . .	103.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C3.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	102.—
Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.40
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	119.40
Renta de hărtiă austriacă	83.60
Renta de arg. austr. . .	84.—
Renta de aurŭ austr. . .	109 35
Losurile din 1860 . . .	139.80
Acțiunile băncei austro-ungare	868.—
Act. băncei de creditŭ ung.	312.50
Act. băncei de creditŭ austr.	302.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
Napoleon-d'orĭ	9.79½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.45
Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 25 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . .	92	—
Renta rom. amort. (5%) . .	95¼	—
» convert. (6%) . .	89½	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	100½	—
» „ „ (5%) . .	85½	—
» » urban (7%) . .	96½	—
» » » (6%) . .	95½	—
» » » (5%) . .	84	—
Banca națională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	290	—
« » » Națională . .	210	—
Aurŭ	11.⅜%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieței Brașovŭ
din 12 Martie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump. 8.84	Vênd. 8.88
Argint românesc	» 8 80	» 8.85
Napoleon-d'orĭ	» 9.78	» 9.80
Lire turcescĭ	» 11.—	» 11.04
Imperialĭ	» 10.—	» 10.02
Galbenĭ	» 5.70	» 5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	» 100.50	» 101.—
Ruble Rusescĭ	» 128.—	„ 129.—
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ face la 1 și 15 ale fie-cărei lunĭ.

Administr. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe inia Predealŭ-Budapesta și pe linia Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.